

Notitie : Quickscan Flora en Fauna ruimtelijke ontwikkeling Velderseweg 1, Liempde

Datum : 5 april 2016
 Contactpersoon :
 opdrachtgever : Mevrouw S. Theunissen
 Projectnummer : 211x08297
 Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen
 Controle door : Ineke Kroes

Op de locatie Velderseweg 1 te Liempde is in de huidige situatie sprake van een voormalig agrarisch bedrijf. De eigenaar van het perceel heeft de gemeente Boxtel verzocht om de bedrijfswoning te mogen gebruiken als woning. Een deel van het perceel krijgt daardoor de woonbestemming en het overige, voormalige agrarische bedrijfsperceel wordt omgezet naar agrarische grond waarop de landschappelijke inpassing een plek zal krijgen. De agrarische opstallen (een schuur en kassen) worden gesloopt en in ruil daarvoor wordt een nieuw bijgebouw, naast de te behouden Vlaamse Schuur en langgevelboerderij, gerealiseerd. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel is ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemers passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront- rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juri- disch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling be- schermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestpe- riode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd. Tenslotte is er een categorie nes- ten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 18 maart 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

De locatie van het plangebied bevindt zich aan de Velderseweg 1 buiten de bebouwde kom van Liempde (gemeente Boxtel). De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 152,570, Y= 397,097. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied.

Figuur 2: Topografische kaart plangebied.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een kassencomplex, een schuurtje, een weiland en een beekje genaamd de Blauwhoefseloop. Deze Blauwhoefseloop grenst aan de west- en zuidzijde van het plangebied. Het kassencomplex is in vervallen staat. Uit het kassencomplex zijn er ramen verwijderd of gebroken, met als gevolg dat zaden van kruiden ontkiemd zijn binnen de kas. Binnen de kas is begroeiing aanwezig in de vorm van stikstofminnende planten zoals ridderzuring en straatgras. Er is een kantoorruimte in het kassencomplex, deze wordt echter niet meer gebruikt. Het schuurtje bestaat uit houten planken en het dak is bedekt met golfplaten. Dit schuurtje wordt momenteel gebruikt als houtopslag. Het weiland wordt intensief beheerd. Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied. Aan de rand van de Blauwhoefseloop en aan de rand van de Oude Rijksweg zijn recent coniferen verwijderd. Er is wel een beukenhaag en wat opgaande begroeiing. Op het perceel is een boerderijwoning (langgevelboerderij) en een schuur met rieten dakbedekking (Vlaamse schuur) aanwezig. Omdat deze bebouwing behouden blijft zijn deze niet meegenomen in de toetsing. De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich door agrarisch grondgebruik, in hoofdzaak akkerbouw en het kweken van bomen. In de omgeving zijn verspreid liggende burgerwoningen, agrarische bedrijfswoningen en agrarische bedrijven aanwezig.

De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 12) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Aanzicht plangebied. Foto genomen vanaf de noordwestzijde van het plangebied

Figuur 4: Verwijderde coniferen naast de Blauwhoefseloop

Figuur 5: Grens plangebied aan de Oude Rijksweg

Figuur 6: Beukenhaag als begrenzing aan de Blauwhoefseloop met uitzicht op het kassencomplex

Figuur 7: Te slopen kassencomplex met beukenhaag ervoor

Figuur 8: Aanzicht te slopen kassencomplex

Figuur 9: Begroeiing in het te slopen kassencomplex

Figuur 10: Kantoorruimte in het te slopen kassencomplex

Figuur 11: Achterzijde van het te slopen schuurtje gelegen naast het te slopen kassencomplex

Figuur 12: Voorzijde van het te slopen schuurtje

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling van het plangebied betreft het wijzigen van de agrarische bedrijfsbestemming naar een woonbestemming met landschappelijke inpassing. De boerderij en de Vlaamse Schuur blijven dan ook behouden. De hoogstamboomgaard (onderdeel van de landschappelijke inpassing) wordt geplant in de hoek van de Velderseweg en de Oude Rijksweg. Op de plaats van het kassencomplex en het schuurtje wordt een bijgebouw en tuin gerealiseerd. Aan de Oude Rijksweg zal een beukenhaag worden geplant met een hoogte van maximaal 1,2 meter. Om de planontwikkelingen te realiseren zal het schuurtje en het kassencomplex verwijderd worden en zal mogelijk een deel van het weiland bij het kassencomplex bouwrijp worden gemaakt en zal er grondverzet worden gepleegd.

Toetsing gebiedsbescherming

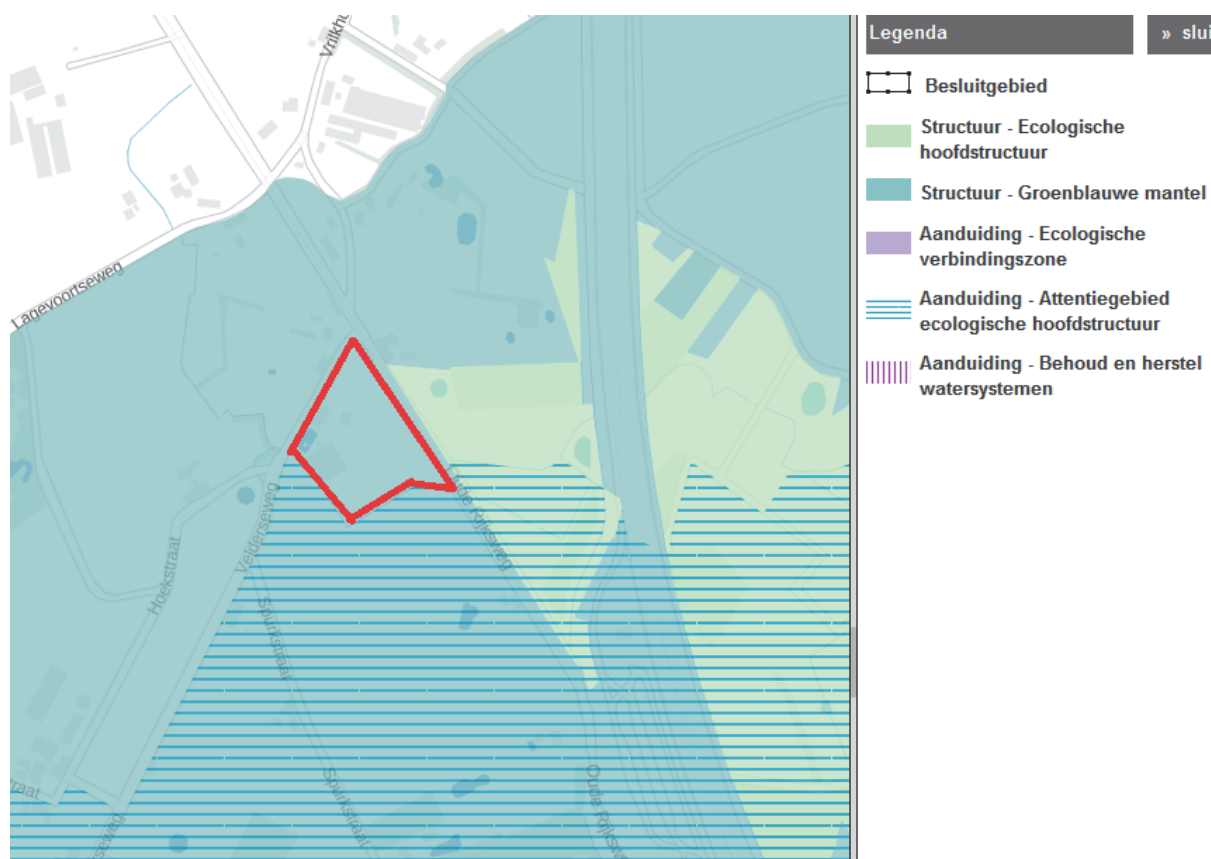
Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Oisterwijkse Vennen & Kampina ligt op 3,5 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied bevindt zich binnen de Groenblauwe Mantel (zie figuur 14) en grenst aan de zuidzijde aan het Attentiegebied Ecologische Hoofdstructuur. Tevens bevindt een klein gedeelte van de Blauwhoefseloep binnen het attentiegebied ecologische hoofdstructuur. Het gaat om het deel ten westen van het te slopen kassencomplex. In de toekomstige situatie worden het kassencomplex en het schuurtje gesloopt. In de plaats daarvan wordt er een bijgebouw en een tuin gerealiseerd. Door de planontwikkeling wordt het oppervlakte verharding binnen de Groenblauwe Mantel verminderd. Door de aanleg van de tuin en de hoogstamboomgaard wordt in ecologisch opzicht een sterke verbetering aangebracht in vergelijking met de huidige situatie. Negatieve effecten op de Groenblauwe Mantel zijn om die reden uitgesloten.

Grenzend aan het plangebied bevindt zich een bos dat is aangewezen als Brabants Natuurnetwerk. Het plangebied zelf ligt buiten het Natuurnetwerk. Negatieve effecten worden hierdoor uitgesloten. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologische beschermde gebiedsbescherming.

Figuur 14: Ligging plangebied ten opzichte van de planologisch beschermde gebieden

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een langgevelboerderij, een Vlaamse Schuur, een weiland, een vervallen kassencomplex en het schuurtje. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen, zoals uit de omgeving waargenomen soorten gevlekte orchis en wilde gagel. Het weiland wordt intensief beheerd en biedt geen geschikte standplaats voor beschermde soorten vaatplanten. Het voorkomen van beschermde soorten vaatplanten wordt binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde soorten vaatplanten worden dan ook op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, veldmuis, konijn, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen sporen van algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen.

Het voorkomen van eekhoorn, steenmarter (tabel 2), das en boommarter (tabel 3) is uit de directe omgeving bekend. Eekhoornnesten, verblijfplaatsen van steenmarter, boommarter en/of een dassenburcht als ook andere sporen die duiden op de aanwezigheid van deze soorten zijn echter niet aangetroffen binnen of in de directe omgeving het plangebied. Het voorkomen van eekhoorn, steenmarter en boommarter wordt op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen en het ontbreken van geschikt leef- en foerageergebied binnen het plangebied. Voor de das wordt de situatie gunstiger, door het aanleggen van de hoogstamboomgaard. Overige grondgebonden zoogdieren bekend uit tabel 2 en 3 zijn niet uit de directe omgeving bekend en worden tevens niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten voor strenger beschermde grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen. Uit de ruimere omgeving (1-5 km) is het voorkomen van bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone en grijze grootvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis bekend. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied dus potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of hopen in bomen zijn op voorhand uitgesloten. Het schuurtje en de bebouwing binnen het kassencomplex biedt geen mogelijkheden voor rust- of verblijfplaatsen vanwege het ontbreken van geschikte inkruipruimtes en vanwege tocht binnen het kassencomplex. Er is een beukenhaag die mogelijk kan dienen als vliegroute. Er zijn echter genoeg aansluitende alternatieven als vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten op vleermuizen worden op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder houtduif en merel. Deze soorten kunnen tot broeden komen in de aanwezige groenstrook en de opgaande begroeiing. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals de huismus en kerkuil zijn tijdens het veldbezoek binnen het plangebied niet aangetroffen. Echter is er wel een populatie huismussen aangetroffen bij de boerderij. Er is aan de boerderij een nestlocatie aangetroffen. Mogelijk maakt het plangebied deel uit als foerageergebied van huismus. Het is echter niet geheel uitgesloten dat naast huismus, andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de (ruimere) omgeving tot broeden kunnen komen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Effectenbeoordeling

Binnen het plangebied is de aanwezige haagbeuk geschikt als nestlocatie voor broedvogels zoals de heggemus. Het is niet uitgesloten dat er broedvogels tot broeden komen in de aanwezige tuin, die geen deel uitmaakt van het plangebied. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de tuin kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.

Met het ontwikkelen van het plangebied zou mogelijk foerageergebied, zoals de beukenhagen bij het kassencomplex, verloren kunnen gaan van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Met de planontwikkeling zal er voor huismus binnen het plangebied geschikt leefgebied ontstaan. Voor huismus en genoemde vogels met jaarrond beschermde nesten blijft binnen het plangebied en in de omgeving, voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Er verdwijnt geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van kleine modderkruiper en hazelworm (tabel 2). Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vissen, amfibieën of reptielen aangetroffen. Binnen het plangebied is er oppervlaktewater aanwezig, namelijk de Blauwhoefseloep. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan deze beek. Negatieve effecten op vissen en voortplantingsplaatsen van amfibieën worden uitgesloten. Het voorkomen van hazelworm binnen het plangebied wordt op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied zoals structuurrijke vegetatie en vochtige heide en het ontbreken van groenelementen die kunnen dienen als overwinteringsplaats.

Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten).

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit de nabije omgeving van het plangebied zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten. Uit de ruimere omgeving (1-5 km) is het voorkomen van heideblauwtje en rouwmantel (tabel 3) bekend. Het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten wordt op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten en het ontbreken van geschikt leefgebied zoals vochtige heide. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, veldmuis, konijn, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de algemene zorgplicht.
- Het is niet uitgesloten dat er broedvogels tot broeden komen in de beukenhaag en in de naast het plangebied liggende tuin. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.
- Met het ontwikkelen van het plangebied zou mogelijk foerageergebied, zoals de beukenhagen bij het kassencomplex, verloren kunnen gaan van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De beukenhagen worden echter gezien als secundair foerageergebied voor huismuis. Met de planontwikkeling zal er voor huismuis binnen het plangebied geschikter leefgebied ontstaan. Voor huismuis en genoemde vogels met jaarrond beschermde nesten blijft binnen het plangebied en in de omgeving, voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Er verdwijnt geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.
- Binnen het plangebied is oppervlaktewater aanwezig, namelijk de Blauwhoefseloep. Er vinden echter geen werkzaamheden plaats aan de Blauwhoefseloep. Negatieve effecten op vissen en voortplantingsplaatsen en/of landhabitat van amfibieën worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied, kan een zwervend exemplaar van een algemene amfibiesoort (tabel 1) niet worden uitgesloten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn hier geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.